Verdal landbrukslag
v/styret

Verdal 06.02.14

Nord-Trøndelag Bondelag
V/ fylkesstyret

Innspill til jordbruksforhandlingene 2014

Verdal landbrukslag arrangerte medlemsmøte 5. februar for å få opp diskusjonen blant medlemmene for å sikre oss at innspillene våre er i tråd med det som er viktig for våre medlemmer.

Vi ser det som en selvfølge at forhandlingsinstitusjonen blir bevart. Med nytt politisk styre ble det et tema om forhandlingsinstitusjonen skulle bestå, eller legges inn i de samla budsjettforhandlingene på høsten. Vi tar det som en selvfølge og egentlig ikke nødvendig og påpeke ovenfor fylkeslaget at det er viktig at dette består.

Landbruket i Verdal kommune har et bredt produksjonsspekter. De største og tyngste produksjonene er melk og kombinasjonen gris/korn. Vi har også den største saueproduksjonen i fylket, og har hatt en kontinuerlig vekst siden 2006 (veksten ser vi også fra 2012- 2013 da vi har fått to nye produsenter). Veksten på fjørfesiden har vi og som mange andre kommuner. Vi har en økning på kornproduksjon og gjennomsnittsavlingene i 2012 på innveid mengde lå på 405 kg/daa. Dette er over gjennomsnittet i regionene, da den ligger på 360 kg/daa.

I Verdal er vi kjent for tunge produksjonsmiljøer med stor kompetanse. Mange har gjort investeringer, men likevel, og kanskje spesielt for melkeproduksjonssida står vi ovenfor en investeringsutfordring. Det er en realitet at vi går mot større enheter, og melkeroboten vil fortsette å gjøre sitt inntog. Den som skal være med videre må satse, og dermed investere, mange melkefjøs i Verdal står på denne skilleveien nå, og vi ser en reell fare for videre nedgang av melkeprodusenter. Slik lønnsomheten er i dag er det utfordrende å gjøre større investeringer. Det er klart vi ønsker bedre pris på varene vi produserer, men det slår seg ut i høyere pris for forbruker. Den nye regjeringa er veldig opptatt av at forbruker skal tilfredsstilles, og da sier det seg selv at prisøkning ikke blir veien å gå. Skal vi da klare å ta investeringene er vi avhengig av investeringsstøtte. **Vi mener derfor at det under årets forhandlinger bør jobbes for å få økte bevilgninger til investeringsstøtte.**

Vår nye regjering er opptatt av å slippe bonden fri, og fjerne konsesjonstak for at vi skal kunne produsere mer. Ved et slikt grep vil nok mange benytte seg av å øke produksjonen, spesielt i de sentrale områdene. Dagens kvotenivå holder en forholdsvis god markedsbalanse, og mange har fremdeles ledig produksjonskapasitet – utfordringen er at vi har en stordriftsulempe, blant anna fordi tilskuddssystemet ikke har fulgt med i utviklingen. Men også på grunn av lange transportveier mhp fôrtilgang og gjødselspredning. For å skape mer lønnsomhet bør man heller se på hvordan tilskuddssystemet er bygd opp, og ta innover seg at driftsenhetene blir større, og

uttelling pr. dyr i tilskuddssammenheng bør følge dette. De som investerer i melkerobot og utvider for å produsere må også få lov å lykkes.
Vi stiller oss skeptiske til tankegangen om kvotefrislipp da det vil bli veldig utfordrende å utforme en politikk som skal ivareta de som driver i det små, så vel som de som driver stort. Skal vi nå et mål om økt matproduksjon er vi dessuten avhengig av å ta hele landet i bruk. Det vil vi vanskeligere oppnå ved et frislipp, da det kun er de mest rasjonelle arealene som vil være i drift. For å øke lønnsomheten mener vi det er viktigere å se på utformingen av tilskuddssystemet for de ulike produksjonene, både innen dyr og planteproduksjon.

Tollvern og kraftfôrpolitikk

Når nesten halvparten av verdiskapinga i verdalslandbruket kommer fra melkeproduksjon er ostetollsaken viktig for landbruket her i bygda. At Bondelaget kjemper sterkt for tollvernet ser vi som en selvfølge for alle produksjoner. **Vi ser det som en forutsetning at tollvernet er et viktig punkt som det ikke vikes på under forhandlingene.**

Når det gjelder kraftfôrpolitikken skal vi ikke ha noen lang utgreiing på dette her, men det er helt klart at med den kraftfôrkrevende produksjonen vi har, og den lave lønnsomheten som svineproduksjonen opplever i dag, er det viktig at vi beholder dagens kraftfôrpolitikk. Vi kan ikke akseptere en matproduksjon som skal basere seg ene og alene på import av fôr. **Vi må fremdeles ha som mål å ha en høyest mulig norsk fôrproduksjon også i fremtiden. Utjevningstilskuddet er et viktig ledd i den sammenheng.**

En gjennomgang av markedsreguleringa kan være nødvendig. Et godt eksempel på dette er det svinenæringa nå opplever med prognoser som svinger veldig fra stor overproduksjon til ikke å være så dramatisk som man først har gått ut med. Vi vil likevel advare mot å fjerne markedsreguleringa, for å la markedet ordne opp selv. **Vi bør være stolte over det som en gang ble etablert av næringa for å ha kontroll på markedet, men en gjennomgang og justeringer det kan vi trenge.**

For oss er det viktig at det skal være mulig å være fulltidsansatt i landbruket, uten å ta seg jobb utafor gården. Derfor mener vi at det under forhandlingene blir viktig å sette fokus på de store tunge ordningene som dreier seg om produksjon, tollvern og utjevningstilskudd. Dersom regjeringen får det som de vil og kutter på overføringene til næringa må det ikke skje på bekostning av de tunge produksjonsordningene.

Vi vil oppfordre til å stå sterkt på krava. Vi har legitimitet for krava, og vi må argumentere med vedtakene som forrige, så vel som denne regjeringa har vedtatt – at vi skal ha norsk matproduksjon, og vi skal ha en økt matproduksjon. Bondelaget får en enda viktigere rolle mhp opplæring og det å forklare sammenhengene til de som nå skal forme landbrukspolitikken i åra fremover. Vi har godt av at man ser på politikken med nye øyne, og kanskje stiller spørsmål ved enkelte ting – men da er det viktig at vi har argumentene og går inn i dialog og forklarer sammenheng og konsekvens. Vi må stå på

krava, for å vise at det er realitetene vi forholder oss til, men vi må og være villige til å diskutere nye modeller der det kan være hensiktsmessig.

At ting har vært som de har vært, trenger ikke være fasiten på at det er slik det skal være i fremtiden også! Men konsekvensen av endringene må alltid vurderes nøye først.

Vi ønsker fylkesstyret lykke til med utarbeidelse av innspill, og ser med spenning frem til årets jordbruksforhandlinger

Med hilsen

Styrert i Verdal landbrukslag
v/leder
Liv Guri Kvello